

FRANSUZ TILINI QANDAY O'RGANISH KERAK

HAYOTOVA DILORA*G'ijduvon tuman 2- son Kasb-hunar maktabining**FRANSUZ TILI fani o'qituvchisi**Tel: (90)0850204*

Fransuz tili butun dunyo bo'ylab taxminan 175 million kishi ravon so'zlashadigan tildir. U Frantsiyadan kelgan bo'lsa-da, bugungi kunda dunyoning turli mamlakatlarida va rasmiy ravishda jami 30 ta tilda so'zlashadi. Bu dunyoda ingliz tilidan keyin ikkinchi eng ko'p o'qitiladigan tildir, shuning uchun uni o'rganish uchun juda ko'p sabablar mavjud. Ushbu qo'llanma sizga frantsuz tilida gapirishga sayohatingizda yordam beradi.

1. **Lug'at sotib oling.** Bu yangi tilni boshlash uchun birinchi qadamdir. Har safar muammoga duch kelganingizda, bir necha soniya ichida yo'lga qaytishingiz mumkin.

- Collins Robert fransuzcha qisqartirilmagan lug'at yoki Larousse qisqacha fransuzcha-inglizcha lug'ati ikkalasi ham yaxshi standartlardir. Albatta, agar siz juda ko'p ishtirok etish haqida o'ylamasangiz, cho'ntak lug'ati etarli.

- Aniqroq yondashuv uchun chastota lug'atiga sarmoya kiritishni o'ylab ko'ring. Chastota lug'ati tildagi eng keng tarqalgan so'zlarni o'z ichiga oladi, shuning uchun siz noodatiy lug'atni o'rganishga vaqt sarflamasdan kerakli asosiy lug'atni tezda olishingiz mumkin.

- U erda lug'at sifatida ishlaydigan ko'plab veb-saytlar mavjud. Ehtiyot bo'ling! Ular har doim ham to'g'ri emas. Wordreference.com - boshlash uchun ajoyib joy. To'liq jummalarni tarjima qilishda doimo ehtiyot bo'ling.

1. **Texnologiyadan foydalaning.** Hammasi bilan o'qish imkoniyatlari u erda bu har qachongidan ham osonroq. Albatta, sizning mahalliy kutubxonangiz ishonchli variant, lekin siz o'z uyingizda manbalarni topishingiz mumkin.

- iTunes bepul 24/7 radio stantsiyalari va frantsuz tilida podkastlarni taklif qiladi (ba'zilari yangi boshlanuvchilar uchun!) va ko'pgina kabel paketlarida kamida vaqti-vaqti bilan frantsuzcha dasturlar mavjud.

- So'zlarni eslab qolishga yordam beradigan ko'plab mobil ilovalar mavjud - eng mashhuri takroriy intervallarga asoslangan LingLing - har oy 750 ta so'zni eslab qolish uchun kuniga 20 daqiqa sarflashingiz mumkin.

- YouTube'da frantsuzcha yangi boshlanuvchilar uchun o'nlab manbalar mavjud.

○ Amélie u erdagi yagona frantsuz filmi emas. Mahalliy video do'koningizga boring yoki onlayn tadqiqot qiling - ba'zida ko'proq noaniq (yoki hujjatli) filmlarni bepul topish mumkin.

▪ Sevimli ingliz filmlaringizni frantsuzcha ovozli yoki subtitrlar bilan tomosha qiling. Agar siz frantsuz tilini umuman bilmasangiz ham, o'zingiz biladigan filmni tanlash til uchun kontekst yaratishga yordam beradi.

○ Mahalliy jamoat radiostansiyangizda "Frantsuzcha harakatda" dasturini tomosha qiling.

Uyingizdagi narsalarni belgilang. Ha, siz "stul", "deraza", "to'shak" kabi so'zlarni eslab o'tirdingiz, lekin bir hafta o'tgach, ular sizdan uzoqlashdi. Uyingizdagi narsalarni yorliqlash osonlikcha unutib bo'lmaydigan uzoq muddatli xotiralarni yaratadi. Siz o'zingizni yaratishingiz yoki tokchasiz mahsulotni sotib olishingiz mumkin - FlashSticks. Ular rangli kartochkalar ishlab chiqaradilar (ko'k - erkak, pushti - ayol). Yaqinda ular samarali til o'rganish va qiziqarli narsalarni birlashtirgan FlashAcademy ilovasini ishga tushirishdi. Mavzularni skanerlang, tanib oling va keyin tarjima qiling. Shunday ilovalardan biri FlashAcademy.

2. Olmoshlarni kiritishni unutmang! Odatda ishlatiladi: erkak va ayol (frantsuz ham gender neytraldir). Keyinchalik olmoshlar bilan murojaat qilmoqchi bo'lsangiz, bu qulay bo'ladi.

○ Aytgancha, bu "la chaise", "la fenêtre" va "le lit". Qalamingizni hoziroq oling!

3. Agar eslab qolishda yordam kerak bo'lsa, talaffuzni sahifaga qo'shing.

○ l'ordinateur - lor-dee-nah-tur - *Kompyuter*

○ la chaine hi fi - shen-hi-fi - *Stereo*

○ la télévision - tay-lay-vee-zee-ohn - *Televizion*

○ muzlatgich - ray-free-zhay-rah-tir - *Muzlatgich*

○ le congélateur - kon-zhay-lah-tur - *Muzlatgich*

○ oshxona - kwee-zeen-yehr - *Pechka*

4-usulning 2-usul: Obyekt tarjimonidan foydalanish

1. **Elementlarni skanerlaydigan, taniydigan va keyin tarjima qiladigan ilovadan foydalaning.** Shunday ilovalardan biri FlashAcademy. Ularda o'rnatilgan ob'ekt tarjimoni mavjud. Kamerani biror narsaga qaratib, rasmga oling, so'ng uni tanib oling, so'ngra ob'ektni istalgan tilga tarjima qiling. Buni amalga oshirishning yaxshi usuli - xonangizdagi narsalarni skanerlash, chunki siz ularni juda yaxshi bilasiz va shunchaki tasodifiy eslab qolishga harakat qilasiz. Bu sizning so'z boyligingizni yaxshilash uchun ajoyib vositadir. Sayohat paytida bo'lishi mumkin bo'lgan ajoyib vosita. Faqat tashqariga chiqing va hamma narsani skanerlang!

4-usul 3: Ilovani ishga tushiring

1. **O'quv qurolini sotib oling.** Ba'zilar katta to'lovni talab qiladi, boshqalari esa yo'q. So'rash *une mening* yoki do'stingizda kompakt disklar yoki siz qarz olishingiz mumkin bo'lgan dastur bo'lsa. Ommabop variantlar - Rosetta Stone, Pimsleur yoki Mishel Tomas. Har bir dastur har xil turdagi talabalar uchun eng yaxshisidir.

2. Pimsleur sizga kitob bermaydi. Bu kompakt disklar to'plami bo'lib, ular yaxshi talabalar va uzoq masofali qatnovlar uchun. Bu **qil** ingliz tilidan foydalaning va sizga tarjima qilish imkonini beradi. U talaffuzni mashq qilish uchun "porte", "la porte", "-ez la porte", "Fermez la porte" kabi backchainlardan foydalanadi.

- Rosetta Stone kompyuter dasturi bo'lib, ingliz tiliga ruxsat bermaydi va tasvirlarga juda bog'liq. U xotira o'yinlarini o'ynaydi va vizual va sensorli talabalar uchun idealdir.

- Mishel Tomas (CD va YouTube-da) biroz boshqacha o'qitish uslubi tarafdori. U tildagi naqshlarni va kognatlardan foydalanishni ta'kidlaydi. Siz "Je vais au restaurant" (men restoranga boraman.) kabi asosiy ibora bilan boshlaysiz va u sizni "Je vais au restaurant ce soir parce que c'est mon anniversaire"ga olib boradi. (Men bugun tunda restoranga boraman, chunki bu mening tug'ilgan kunim.) Sizning so'z boyligingiz sizda allaqachon mavjud bo'lgan bloklarni qurish orqali kengayadi.

- Duolingo.com sizni frantsuz tiliga o'rgatadigan yana bir joy: tarjima (inglizchadan frantsuzchaga; va frantsuzchadan inglizchaga), tinglab tushunish va boshqalarni o'rgatish orqali esda tuting.

3. **Sinfga boring.** Til o'rganishning eng yaxshi usuli (albatta, mamlakatda yashashdan tashqari) har kuni boshqalar bilan mashq qilishdir. Sinfga kirish sizning jadvalingizga o'rganishga majbur qiladi, sizni javobgarlikka tortadi va boshqalarda sizda bo'lmagan resurslarni beradi.

- Mahalliy kollej yoki universitetni tekshiring. Dars qimmatroq bo'lishi mumkin bo'lsa-da, talaba bo'lish va imkoniyatlardan foydalanishning afzalliklari sizning hamyoningizdagi jangni kamaytiradi.

- Til maktabini toping. Bu sinflar ko'pincha ancha arzon, kichikroq va kechqurun yoki dam olish kunlarida taklif etiladi. Agar siz boshqa hududda yashasangiz, juda uzoqqa bormang.

4. **repetitor oling.** Internet go'zal narsa. Ko'p odamlar haftasiga qo'shimcha 50 dollar topishning oson yo'lini qidirmoqda. Siz o'rganishni jadvalingizga kiritishingiz va o'zingizning o'quv dasturingizni ishlab chiqishingiz mumkin.

○ Hech kim sizning ustozingiz bo'lishiga yo'l qo'ymang. Tilni bilsangiz, uni o'rganishingiz mumkin degani emas. O'rta maktabda to'rt yillik frantsuz tilini bilgan odamni emas, balki ilgari buni qilgan odamni maqsad qiling.

4-usul 4: u bilan davom eting

1. **Har kuni mashq qiling.** Til o'rganish boshqa fanlarni o'rganishdan farq qiladi. Sizning bilimlaringiz mustahkamlanishi va iloji boricha o'ziga xos bo'lishi kerak. Har kuni mashq qilish - bu o'z mahoratingizni saqlab qolish va yaxshilashning yagona yo'li.

○ Tadqiqingiz mustahkam bo'lgunga qadar o'rganishingizga integratsiya qiling. Oddiy jummalarni qanday tuzishni unutgan bo'lsangiz, murakkab jummalarni tuza olmaysiz.

○ Yarim soat bo'lsa ham, bunga arziydi. Fikringizni frantsuz tilida o'ylang. Rivojlanayotgan odatlar tark etishni qiyinlashtiradi.

2. **Qarindoshlarni o'rganing.** Manbaingizga qarab, barcha inglizcha so'zlarning taxminan 30% frantsuz tilidan olingan. Agar siz endigina boshlayotgan bo'lsangiz, sho'ng'ishning oson yo'li - bu tushunchalar bilan tanishish. Ko'pincha "ilg'or" fe'l frantsuz tilida va "normal" fe'l nemis tilida. "Boshlash" va "boshlash" ni o'ylab ko'ring; "yordam" va "yordam"; "tushunish" va "tushunish". Ushbu fe'llar uchun frantsuz tili ularning infinitiv shaklida "commencer", "aider" va "comprendre"dir.

○ Ba'zi kelishuvlar frantsuz bo'lgan sovg'alardir. "-ion", "-ance" yoki "ite" bilan so'zlarni o'ylab ko'ring. Televizor, milliardlar, din, nuans, chidamlilik, granit, aksincha - barchasi *Frantsuzcha so'zlar*. Inglizcha emas. *frantsuz*. Xo'sh, ingliz.

1. **Yangi jummalarni yoddan eslang.** Hech qachon so'z boyligingiz to'xtab qolishiga yo'l qo'ymang. Bilimingiz o'sib borishi bilan, frasal hovuzingizga yangi iboralarni kiritish uchun vaqt ajrating.

○ Yangi mavzu haqida o'ylang. Agar sizda lug'at etishmayotgan bo'lsa, ushbu bo'limni qayta o'rnatib. Agar siz ovqatlarning nomlarini o'rganishingiz kerak bo'lsa, diqqatingizni unga qarating. O'zingizni kengaytiring.

▪ Soat nechki bo'ldi? (*Soat nechki bo'ldi?*)

Xo'sh, men bilmayman ...(Uhh, men bilmayman ...)

Oh yo'q! Soat 17 bo'ldi! Men frantsuzcha so'z boyligimni o'rganishim kerak! (*Yo'q! Allaqachon 5:00 bo'ldi! Men frantsuzcha lug'atni o'rganishim kerak!*)

2. **Fe'l kelishiklarini ko'rib chiqing.** Ingliz va frantsuz o'rtasidagi asosiy farq shundaki, frantsuzlar o'zlarining fe'llarini shubha va mavzuga mos kelishi uchun birlashtiradi. Umuman fe'l shakllari "men, sen, u / she / it, biz, sen (ko'plik), de" tartiblarida boradi.

- -er fe'lining oddiy sovg'asi bilan boshlang (beshik - *yemoq*):
  - Je mange - tu manges - il / elle / on mange - nous mangeons - vous mangez - ils / elles mangent
- -ir fe'lining oddiy sovg'asi (choisir - *tanlang*):
  - Je choisis - tu choisis - il / elle / on choisit - nous choisissons - vous choisissez - ils / elles choisissent
- -re fe'lining oddiy sovg'asi (vendre - *sotmoq*):
  - Je vends - tu vends - il / elle / on vend - nous vendons - vous vendez - ils / elles vendent
- Ko'pincha so'zlarning oxiri talaffuz qilinmaydi. "Je choisis" ko'proq "Zhuh schwazee"ga o'xshaydi va "ils mangent" "eel monge" kabi eshitiladi.
- Boshqa vaqtlarni keyinroq bilib oling. Oddiy sovg'ani o'zlashtirganingizdan so'ng, o'ting *o'tgan birikma* (o'tgan zamon).

3. **Ovoz bilan orzu qiling.** Agar siz boshqalarning yonida bo'lsangiz, ular bezovtalanishi mumkin, ammo bunga arziydi! Ular faqat sizni tushunishlari kerak *siz* sizni tushunishi kerak. Bu a *yaxshi fikr*shunday emasmi?

○ Fransuz tili ingliz tiliga kuchli integratsiyalashgan tildir. "Bonjour!", "Merci beaucoup" yoki "Je ne sais pas" kabi oddiy iboralarni ishlatishdan tashqari, ba'zi odamlar bilishicha, o'zingiz bilan gaplashayotganda biroz qattiqroq foydalaning - yoki xonadolaringizga buni qo'lga kiriting!

- Mening sumkam qayerda? - *Mening sumkam qayerda?*
- Men vino sharobini xohlayman. - *Men vino ichmoqchiman.*
- Men seni Sevaman. - *Men seni Sevaman.*
- Agar siz o'zingizga: "Oh, men olma ko'rmoqdaman!" uni frantsuz tiliga tarjima qiling - "*Oh, men olmaman*Imkoniyat bo'lganda buni mashq qiling - mashinada, yotoqda, hammomda, hamma joyda.

4. **Fransuz tilida so'zlashadigan mamlakatga sayohat qiling.** Agar u erda qolishning iloji bo'lmasa, tashrif buyurish eng yaxshi narsadir. Agar sizda pul va qobiliyatingiz bo'lsa *dam olish kunlari*, kitoblaringiz va diskaringizni o'zingiz bilan olib boring!

○ Mahalliy aholi bilan suhbatlashing va madaniyat bilan tanishing. Luvr yonidagi McDonald'sda o'tirish (yoki Starbucks) sizga aynan siz izlayotgan ta'lim yoki madaniy tajribani bermaydi.

○Ko'plab frantsuz tilida so'zlashuvchilarni topish uchun Frantsiyaga sayohat qilishingiz shart emas. Biroq, qaysi dialektni aks ettirishni xohlayotganingizni biling; Kvebekga sayohat sizni frantsuz madaniyati bilan tanishtiradi, lekin siz ko'chada Kvebekani eshitasiz - va buni tushunish qiyin bo'lishi mumkin!

Maslahatlar

- Yaxshi Bescherellega sarmoya kiriting. Bu tez va oson burilish uchun har bir fe'lga ega kitob. Fransuz tilida so'zlashuvchilar bu bilan qasamyod qiladilar.

- Siz frantsuz tilida so'zlashuvchilarni ko'plab saytlarda topishingiz mumkin, masalan, Dunyo talabalari. Do'stlar orttirish va frantsuz tilini yaxshilash osonroq bo'ladi. Ulardan mahoratingizni oshirishlarini so'rang va buning evaziga siz ularga ingliz tilini o'rgatasiz.

- Oson ma'lumot olish uchun, siz duch kelgan lug'atni yozishingiz mumkin bo'lgan daftarni saqlang. O'zingiz bilgan so'zlar va iboralar bilan to'ldirilgan ulkan kitobni ko'rish sizga frantsuz tilini o'rganishni va sevishni davom ettirishga ishonch bag'ishlaydi!

- Do'konda siz aravaga qancha meva qo'yganingizni frantsuz tilida hisoblashingiz mumkin.

- Kompyuteringizda ko'rgan birinchi narsa frantsuzcha qiling. Bosh sahifangizni frantsuz veb-saytiga aylantiring.

- Fransuz kalendarini chop eting yoki sotib oling va oddiy taqvimingizni almashtiring. Shunday qilib, sanaga qaraganningizda, frantsuz raqamlarini, kunlarni va oylarni tezda o'rganasiz. Va voqealarga yozayotganda, uni lug'atingizdan qidiring va frantsuz tilida yozing.

- Kerakli kuch sarflashga harakat qiling va oxir-oqibat siz bunga erishasiz. Lekin bu vaqt talab etadi.

- Boshqalar qatorida Frantsiya, Belgiya, Shveytsariya, Lyuksemburg, Monako, Jazoir, Tunis, Marokash, Livan, Kvebek, Nyu-Brunsvik yoki Luiziana kabi mamlakatlarni ko'rib chiqing.

- Til o'rganishni tushunish to'liq vaqtli majburiyatdir. Agar siz u bilan ovora bo'lsangiz va faqat qismlarni o'rgansangiz, frantsuz tilida gapirishni xohlayotganingizda, bundan keyin afsuslanasiz.

- Ijobiy munosabatda bo'ling. Ba'zan siz tushkunlikka tushib, nima uchun dastlab frantsuz tilida gaplashmoqchi bo'lganingizni unutishingiz mumkin. Dunyo bo'ylab 175 million kishi frantsuz tilida gaplashishi yaxshi motivatsiya. Shuningdek, bugungi kunda qanchalar kam odam bir tilda gaplashayotgani haqida o'ylab ko'ring - ikki yoki undan ortiq tillar tobora ko'proq normaga aylangan.

- Fransuz tilini o'rganish qiyinligi ona tilingizga bog'liq bo'lishi mumkin. Masalan, nemis tilida so'zlashuvchilar mahalliy ispan tilida so'zlashuvchilarga qaraganda frantsuz tilini osonroq o'rganishadi.

Asosiy adabiyotlar:

1. Shirinova R.X. Fransuz tili// Darslik. - T.: Sano standart, 2015 (ikkinchi nashr, 2017)
2. Aliqulova Д. А., Joraboyeva Д. А. Fransuz tili darsligi. Toshkent, 1999.
3. И.Н.Попова, Ж.А.Казакова, Г.М.Кавальчук. Французский язык.
4. Н.К.Рузиева, Т.С.Эшбаева Le francais medical. Darslik. Samarqand (ikkinchi nashri. 2021)
5. Fransuzcha - ruscha, ruscha fransuzcha litg'at. Barcha nashrlari. Qoshimcha a (Iyalyotlar ---, I I
6. L.P.Andreycllikova. M.IJbaydullayev, , YL1 supova. Fransuz tili grammatikasj _ 1 Tasl1ke11t. 'Zbekiston' 1992 \ ..., m Uba,,dulla,,e,, .V.Saxpo, J.U. Slonazarov 1-kurs talabalari uchun amaliy fon t'k .. . . , . e , adan , ' qu,, qo' llapnsh J. Fran z tili amaliy gra111111atikasi Mamatov A.-2015 5. Manuel de fraц ais.J.A Kazakava.201 O